

М. Г. Железняк

Б

Б – друга літера української [абетки](#). Є в усіх абетках, створених на основі слов'яно-кириличного графіки. Походить від старослов'янської кириличної літери «Ѣ» (буки), утвореної графічним видозміненням грецької «β» (віта), яка раніше позначала звук [b] (бета). Цим пояснюють різне написання латинської «B» і слов'янської «Б», оскільки римляни запозичили грецьку абетку близько 6 ст. до н. е., коли «β» позначала у греків звук [b], а у 9 ст. н. е., коли на основі грецької абетки творилася кирилиця, цю літеру греки вимовляли як [v]. Мала варіанти написання у давньоукраїнській графіці, зумовлені типом [письма](#) та належністю писаря до певної писемної школи. Від 16 ст. з'являється друкована форма. У сучасній українській літературній мові позначає [б] – дзвінкий проривний губно-губний приголосний звук, що виступає послідовно незалежно від позиції у слові та місця наголосу. Назва літери «бе» вживається як іменник середнього роду. Буває велике і мале. У старослов'янській писемності не мала числового значення, оскільки числове значення «два», властиве грецькій «β», перейняла кирилична літера «В». В українській мові використовують у класифікаційному поділі зі значенням «другий» (*група «Б»*), вживають також при цифровій нумерації предметів, понять тощо як додаткову ознаку при однаковому номері, наприклад *будинок 34б*. Позначає на письмі варіант частки *би* при дієсловах умовного і бажаного способів, а також вживається у складі сполучників *якщо б, коли б, хоча б* тощо.

Бібліографічний опис:

Б / М. Г. Железняк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-38485>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).